

พฤติกรรมสื่อสารและการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชน
ในจังหวัดเชียงใหม่
Communication Behaviors and Sexual Behavior Learning
of Youth in Chiang Mai Province

อัศวรัตน์ ราตรีสวัสดิ์¹ และ ศุภฤกษ์ โพธิ์ไพรัตน์²
Aukarawat Ratreesawat¹ and Supparek Pothipairatana²

สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่¹

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่²

Department of Communication Studies, Faculty of Mass Communication,

Chiang Mai University, Chiang Mai 50200 Thailand¹

Department of Mass Communication, Faculty of Mass Communication,

Chiang Mai University, Chiang Mai 50200 Thailand²

*Corresponding author E-mail: aukarawat_r@cmu.ac.th

(Received: July 21, 2020, Revised: September 27, 2020, Accepted: November 4, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมสื่อสาร ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องเพศ และการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชน ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากเยาวชน อายุตั้งแต่ 13 - 22 ปี จำนวนทั้งหมด 20 คน ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ประกอบกับการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากบทสัมภาษณ์ และการศึกษาเนื้อหาทางเพศที่ปรากฏในสื่อออนไลน์

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างแสวงหาข้อมูลทางเพศจากสื่อออนไลน์ โดยใช้เครื่องมือการสื่อสาร คือ โทรศัพท์เคลื่อนที่ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ แสวงหาเนื้อหาความบันเทิง และแสวงหาข้อมูลเพื่อเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศจาก สื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ 1) สื่อประเภทซีรีส์และภาพยนตร์ 2) สื่อประเภท นิยายสาร และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 3) สื่อประเภทเว็บไซต์บอร์ดอินเทอร์เน็ต 4) สื่อประเภทแอปพลิเคชัน 5) สื่อประเภทเพลง ซึ่งช่องทางที่เยาวชนใช้มากที่สุด

ในการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศ คือ สมาร์ทโฟน โดยที่เนื้อหาของสื่อต่าง ๆ ที่เยาวชนได้รับจากการแสวงหาเพื่อตอบสนองตามความต้องการของตัวเยาวชน มักมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศที่สอดแทรก ปะปนอยู่ในรูปแบบเนื้อหาต่าง ๆ มากมาย จึงก่อให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของเยาวชน และส่งผลต่อความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตัวเยาวชน

อีกทั้งการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนยังเกิดได้จากความสนใจ ใส่ใจ หรือความตั้งใจ การสังเกต จดจำ และการเลียนแบบ จากตัวแบบทั้งตัวแบบที่มีชีวิต ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนด้วยการพูดคุย ปรัชญา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ต่าง ๆ เรื่องเพศ และตัวแบบไม่มีชีวิต ได้แก่ ตัวสื่อต่าง ๆ ที่เยาวชนเลือกเปิดรับ ค้นหาข้อมูลเรื่องเพศที่ตนสนใจ จึงส่งผลให้เยาวชนเกิดกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศจากการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยการพูดคุย ปรัชญา และรับฟังคำแนะนำในประเด็นเรื่องเพศจากคนใกล้ชิด และด้วยการสืบค้นข้อมูลจากสื่อต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง แล้วนำมาปฏิบัติตามโดยการเลียนแบบถึงคำพูด ท่าทาง และพฤติกรรมทางเพศตามตัวต้นแบบที่เยาวชนได้เรียนรู้มา

คำสำคัญ พฤติกรรมการสื่อสาร, การเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศ

Abstract

This research aims to study communication behavior about sex and learning about sexuality in Chiang Mai youth. Qualitative data used in-depth telephone interviews from 20 samples age between 13-22 years old. The data analysis was shown on content analyzing and studying sexual content in online media.

The finding indicated that the sample finds entertainment content and sexual information by using communication tools which are the mobile phone, tablets, and computers through the following online media presences: 1) TV series and movies, 2) magazines and electronic books, 3) interactive board websites, 4) applications, and

5) music. The most communication tools used by youths for learning about sexuality is a smartphone. The content that the youth search from media usually contains sexual content. Thus, it would lead to sexual learning in youth and affect their thinking, feeling, and behavior. Also, learning about sexuality in youth may be caused by the attention, intention, observation, and imitation from both live models by talking and consulting about sexual experiences with family and friends, and symbolic models such as media that youth choose to receive and search for sexual information. Thus, youth may have a sexual learning process through communication between persons such as consulting, taking advice about sexuality from close persons, and searching the information to respond to their needs, and then applied by imitating words and sexual behavior that they had learned.

Keywords: Communication Behaviors, Learning of Sexual Behavior

บทนำ

ในปัจจุบันพบปัญหาที่สำคัญ คือ เยาวชนประสบปัญหาท้องในวัยรุ่น และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการหลายเหตุปัจจัย ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาเหล่านี้ อาทิ ค่านิยมและทัศนคติของตัวเด็กเอง การเลี้ยงดูในครอบครัว การทำแบบอย่างจากกลุ่มเพื่อน การเห็นแบบอย่างจากสังคม สภาพแวดล้อมที่พักอาศัย การดื่มสุรา การได้รับสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การเที่ยวสถานบันเทิง อีกทั้งจากการสำรวจข้อมูลสถิติสภาวะการณ์ทางวัฒนธรรมของเยาวชนไทย ในช่วงที่ผ่านมาพบปัญหาสำคัญ 2 จาก 6 ด้านหลัก คือ ปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จากสถิติพบว่า อายุต่ำกว่า 19 ปีลงมา ท้องถึงปีละ 1.5 แสนคน และการเสพยาเสพติดผ่านสื่อออนไลน์ ถึงร้อยละ 98.7 (กระทรวงวัฒนธรรม, 2562) และอีกส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบจากสื่อที่เป็นตัวกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความต้องการ อยากรู้ อยากลอง เลียนแบบพฤติกรรม และแสวงหาสื่อมาตอบสนองความใคร่ของตนเอง อีกทั้งยังพบว่าเยาวชนมีการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศจากการใช้

สื่อที่แตกต่างกัน ได้แก่ การใช้สื่อเพื่อหลีกเลี่ยงจากโลกความเป็นจริง คลายความเครียด รวมทั้งในแง่ของผลกระทบจากการใช้สื่อทางเพศของเยาวชน สื่อลามกที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ซึ่งวัยรุ่นเปิดรับสื่อลามกได้ทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด เนื่องจากในสมัยนี้ทุกคนสามารถเข้าสื่อต่าง ๆ ได้อย่างอิสระผ่านทางสมาร์ตโฟน สื่อเหล่านี้ทำให้กลุ่มวัยรุ่นเกิดจินตภาพเก็บไว้ในความทรงจำ โดยสามารถนำไปใช้ตอบสนอง ความต้องการทางเพศในแต่ละช่วงเวลา สร้างการเรียนรู้ทางเพศให้กับเยาวชนที่เป็นประโยชน์และที่เป็นโทษ รวมถึงค่านิยมในสังคมปัจจุบันที่เปิดกว้างมากขึ้น

นอกจากนี้ ยังพบว่าสื่อมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนและเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาทางเพศ ในหมู่เยาวชน คือ สื่อที่นำเสนอเรื่องทางเพศต่าง ๆ ทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อลามก และในปัจจุบันนี้ยังไม่มีมีการป้องกันเยาวชนจากสื่อที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม ได้ทั่วถึงมากเท่าที่ควร ซึ่งปัญหาที่เกิดจากโลกโซเชียลในปัจจุบัน ทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เยาวชนถูกล่อลวงให้ใช้เวลาเข้าถึงสื่อมากเกินไป การสมัครเว็บพนันผ่านออนไลน์เพิ่มเข้ากลุ่มลับมากขึ้น จากข้อมูลพบว่าเด็กและเยาวชนร้อยละ 63.7 ชอบดูสื่อลามก ร้อยละ 15.7 เคยดาวน์โหลดภาพโป๊เปลือยถูกล่อลวงกระทำชำเราในวัยโน้มสูงขึ้น สถิติเด็กอายุต่ำกว่า 19 ปีทำคลอดสูงกว่า 108,427 คน กว่า 1 ใน 2 ของเด็กและเยาวชนในระดับอุดมศึกษายอมรับการอยู่ก่อนแต่งเพิ่มมากขึ้น (กระทรวงสาธารณสุข, 2562) อีกทั้งการใช้สื่อทางเพศของเยาวชนยังมีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคม เช่น การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กลุ่มเพื่อนและสภาพแวดล้อมรอบตัว และมุมมองเสรีต่อการมีเพศสัมพันธ์ การเข้าถึงสื่อทางเพศรวมถึงสื่อต่าง ๆ ที่เยาวชนเปิดรับ ไม่ว่าจะเป็นบนสื่ออินเทอร์เน็ต ทีวี ภาพยนตร์ ละครโฆษณา รวมถึงค่านิยมในสังคมที่เปิดกว้างมากขึ้น ส่งเสริมให้เยาวชนมีพฤติกรรมทางเพศ ที่ก่อให้เกิดปัญหาตามมาทั้งต่อตัวเองและสังคม จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น อายุของการมีเพศสัมพันธ์น้อยลง และมีอัตราการมีเพศสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากสถานการณ์การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย และเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ในปี 2562 พบรายงานผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากที่สุด ในช่วงอายุ 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.9 ซึ่งช่วงอายุนี้อยู่ในกลุ่มเยาวชนวัยรุ่น วัยเรียน และวัยเจริญพันธุ์ และข้อมูลจากการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีของกลุ่มนักเรียน

นักศึกษา ปี 2561 พบว่า วัยรุ่นมีแนวโน้มมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น โดยอายุเฉลี่ย 13-15 ปี และไม่ใช่ผู้ยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกประมาณร้อยละ 30 ส่วนข้อมูลพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งชายและหญิง ร้อยละ 76.9 และ 66.7 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งชายและหญิง ร้อยละ 74.1 และ 76.9 ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ทั้งชายและ หญิง ร้อยละ 69.5 และ 74.6 ซึ่งจากข้อมูลทำให้เห็นว่า วัยรุ่นยังไม่ตระหนักถึงผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกัน ซึ่งทำให้วัยรุ่นเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี และท้องก่อนวัยอันควร (กระทรวงสาธารณสุข, 2562)

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาพฤติกรรม การสื่อสาร และการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อวางแผนรณรงค์ให้ความรู้และแก้ไขปัญหา เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครรภ์ก่อนการแต่งงาน และปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อันเป็นการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่อไปในอนาคตเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน การสื่อสารและช่วยป้องกันพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ทางเพศในกลุ่มเยาวชน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่

ปัญหานำวิจัย

การเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

วิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรม การสื่อสารและการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ มีกระบวนการศึกษาเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากเยาวชน อายุตั้งแต่ 13 - 22 ปี จำนวน 20 คน ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และเครื่องบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์

ข้อมูลจากการนำข้อมูลการสัมภาษณ์ซึ่งอยู่ในรูปแบบบันทึกเสียงอิเล็กทรอนิกส์ มาถอดความ และใช้วิธีการจับประเด็นที่สำคัญโดยดึงเฉพาะคำพูดที่เกี่ยวกับประเด็น ที่ต้องการใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยถอดเนื้อหาจาก บทสัมภาษณ์

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมสื่อสารและการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศ ของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่” ศึกษาโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

เป็นแนวคิดของแบนดูรา (Bandura 1977: 16 อ้างถึงใน ภัทรธิรา 2544) ซึ่งมีความเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ นอกเหนือจากปฏิกิริยาสะท้อนเบื้องต้น แล้ว เกิดจากการเรียนรู้ทั้งสิ้น และการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่เหล่านั้นสามารถ เรียนรู้ได้โดยประสบการณ์ตรงหรือไม่ก็โดยการสังเกต องค์ประกอบทางชีววิทยา มีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้โดยพฤติกรรม นั่นก็คือองค์ประกอบในตัวบุคคล มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้พฤติกรรม ในการอธิบายกระบวนการเกิดพฤติกรรมของ มนุษย์

ขั้นของการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบ แบนดูรากล่าวว่า การเรียนรู้ทางสังคมด้วยการรู้คิดจากการเลียนแบบมี 2 ขั้น คือ ขั้นแรกเป็นขั้นการได้รับมาซึ่ง การเรียนรู้ (Acquisition) ทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้ ขั้นที่ 2 เรียกว่าขั้นการ กระทำ (Performance) ซึ่งอาจจะกระทำหรือไม่กระทำก็ได้

แบนดูรา ได้อธิบายกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการ เรียนรู้โดยตัวแบบ คือ

1.1 กระบวนการความใส่ใจ (Attention) อธิบายความใส่ใจของผู้เรียนเป็นสิ่ง สำคัญมาก ถ้าผู้เรียนไม่มีความใส่ใจในการเรียนรู้ โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบก็ จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น การเรียนรู้แบบนี้ความใส่ใจจึงเป็นสิ่งแรกที่คุณเรียนจะต้องมี

1.2 กระบวนการจดจำ (Retention Process) แบนดูรา อธิบายว่า การที่ ผู้เรียนหรือผู้สังเกตสามารถที่จะเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ก็เป็น

เพราะผู้เรียนบันทึกสิ่งที่ตนสังเกตจากตัวแบบไว้ในความจำระยะยาว

1.3 กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) แบนดรา (1965; 1982) อธิบายว่า แรงจูงใจของผู้เรียนที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบที่ตนสังเกตเนื่องมาจากความคาดหวังว่า การเลียนแบบจะนำประโยชน์มาใช้ เช่น การได้รับแรงเสริมหรือรางวัล หรืออาจจะนำประโยชน์บางสิ่งบางอย่างมาให้ รวมทั้งการคิดว่า การแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบจะทำให้ตนหลีกเลี่ยงปัญหาได้

ดังนั้น ในการวิจัยในครั้งนี้ที่สนใจศึกษาถึงการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนจากพฤติกรรมการใช้สื่อต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีนี้มาช่วยเป็นกรอบการศึกษา และแนวทางในการศึกษา วิเคราะห์การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของเยาวชนที่นำไปสู่การเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศ

2. แนวคิดทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ เป็นทฤษฎีการที่อธิบายถึงผลกระทบของสื่อที่มีต่อผู้รับสาร และเชื่อว่า การเลือกและการใช้สื่อเป็นการกระทำที่มีวัตถุประสงค์และมีแรงจูงใจเสมอ เพราะผู้รับสารมีความคิดเห็นความรู้สึกเป็นของตนเอง มีความต้องการ และความคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการ อารมณ์ ความรู้สึกของตนจากการใช้สื่อ

นิลธิ หนูพินิจ (2551) ผู้รับสารเป็นผู้มีอำนาจในการใช้ประโยชน์รวมทั้งการแสวงหาความพึงพอใจจากสื่อ จึงกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratifications Theory) ให้ความสนใจต่อ “ผู้รับสาร” (Media Users) มากกว่า “ตัวสาร” (Media Content) นอกจากนั้นยังเชื่อว่าผู้รับสารมีความตั้งใจจะแสวงหาข่าวสารจากสื่อเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่งที่มีเป้าประสงค์อย่างแน่นอนที่เกิดจาก “ความต้องการ (Need)” ของตนเองเป็นแรงจูงใจในการเลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ อีกด้วย

ตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ผู้คนมีการใช้สื่อเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน โดยความพึงพอใจจากสื่อ (Gratification) เรามักนึกถึงความพึงพอใจที่เราได้จากการเปิดรับสื่อแต่ความพึงพอใจจากสื่อ มักจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ความพึงพอใจที่บุคคลแสวงหาจากสื่อ (Gratification Sought) เป็นการมองในแง่ผลจากความเชื่อหรือความคาดหวังของบุคคล จนไปถึงการประเมินค่าเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้จากสื่อเป็นแรงจูงใจและสิ่งผลักดันให้บุคคลเปิดรับสื่อหรือเนื้อหาประเภทต่าง ๆ นักทฤษฎีเรียก ความพึงพอใจที่บุคคลแสวงหาจากสื่อนี้ว่า ความพึงพอใจที่บุคคลคาดว่าจะได้รับจากสื่อ (Perceived Gratification Obtained)

ประเภทที่ 2 ความพึงพอใจที่บุคคลได้รับจากสื่อ (Gratification Obtained) เป็นการมองในแง่ผลที่บุคคลได้รับหลังจากการเปิดรับสื่อหรือเนื้อหาของสื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะย้อนกลับไปสนับสนุนหรือ เปลี่ยนแปลงตามความเชื่อ เมื่อกล่าวถึงความพึงพอใจจากสื่อ เราสามารถสรุปความหมายความพึงพอใจที่บุคคลแสวงหาจากสื่อ อันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้บุคคลนั้นเปิดรับชมสื่อด้วยเนื้อหาประเภท ต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม ในการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อนั้น ผู้รับสารจำเป็นต้องมีความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งจากสื่อก่อน จึงจะมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนั้นได้แบ่งกลุ่มความต้องการ ดังนี้

- 1) Cognitive Need คือ ความต้องการที่จะได้รับข่าวสาร ความรู้และความเข้าใจในตัวบุคคลเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ
- 2) Affective Need คือ ความต้องการที่จะได้รับความพึงพอใจ หรือได้รับประสบการณ์ทางอารมณ์รวมทั้งในเรื่องของความสวยงามหรือศิลปะต่าง ๆ
- 3) Personal Integrative Need คือ ความต้องการที่จะได้รับความเชื่อถือความมั่นใจ ความมั่นคงและสถานภาพอันเป็นที่ยอมรับ
- 4) Social Integrative Need คือ ความต้องการที่จะได้รับความเชื่อถือความมั่นใจความมั่นคงและสถานภาพอันเป็นที่ยอมรับกับครอบครัวและในสังคมกลุ่มเพื่อน
- 5) Escape Need คือ ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากสภาพความเป็นจริงชั่วขณะ

การแสวงหาความพึงพอใจจากการใช้สื่อ (Gratification Sought) นั้นเป็นจุดที่แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นจากแรงจูงใจหรือความต้องการของแต่ละบุคคล การแสวงหาความพึงพอใจจึงมีตัวแปรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

- 1) ความคาดหวัง (Expectation) คือ ความเชื่อที่เชื่อว่าสื่อที่เลือกใช้สามารถที่จะให้ประโยชน์และความพึงพอใจแก่ตัวเองได้ จึงเป็นแรงจูงใจให้ใช้สื่อนั้น ๆ

2) ความพึงพอใจจากสื่อ (Gratification) คือ ความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อ

จากทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจดังกล่าวเป็นการอธิบายถึงกลุ่มวัยรุ่นเป็นฝ่ายเลือกที่จะรับสาร (Active) ที่ตนความหวังและเน้นจะใช้ประโยชน์จากการรับสารนั้น ๆ ทั้งด้านบวกและด้านลบ เพื่อสนองความพึงพอใจของตนเอง รวมถึงความต้องการของตนเอง (Need) เป็นแรงจูงใจในการใช้สื่อ มากกว่าที่เป็นฝ่ายรับ (Passive) นำมาซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้สื่อกับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ทางเพศของวัยรุ่น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์ผู้รับสาร ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนในเขตเมืองเชียงใหม่ ซึ่งมีการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศจากการใช้สื่อต่าง ๆ ในปัจจุบันมาน้อยเพียงใด โดยสนใจศึกษาว่า วัยรุ่นเปิดรับสารอะไรได้บ้าง และผ่านช่องทางใดบ้างจึงส่งผลให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศ

3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

พฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behavior) หมายถึง การกระทำ หรือ การปฏิบัติตนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศโดยครอบคลุมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก เป็นพฤติกรรมที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า วัยรุ่นเป็นวัยที่สนใจเรื่องเพศและเป็นวัยที่ร่างกายเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่แตกต่าง โดยเฉพาะพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งจากการศึกษาของ วรธรณี โสมประยูร (2541) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น มีดังนี้

1. การรักและสนใจเพศตรงข้าม วัยรุ่นมักจะสนใจเพศตรงข้ามรุ่นเดียวกัน กับตนวัยรุ่น ในอายุระหว่าง 15 - 18 ปี จะเริ่มมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้าม
2. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เป็นพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทางเพศ ด้วยการกระตุ้นจับจ้องอวัยวะเพศจนเกิดความสุข ความพอใจ พฤติกรรมเช่นนี้เป็นเรื่องธรรมดาอย่างหนึ่งของพัฒนาการทางเพศในมนุษย์ วัยรุ่นจำนวนมากเมื่อมีประสบการณ์เกี่ยวกับการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง
3. การสนใจเรื่องเพศ เด็กในวัยหนุ่มสาวจะสนใจเรื่องเพศ เพราะเป็นช่วงที่ตนจะมีความรู้สึกทางเพศ ความสนใจเริ่มแสดงให้เห็นจากความพิถีพิถันในการแต่งกาย การแสดงกิริยาที่ดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้าม บางทีก็แสดงความสนใจแอบดูเพศตรงข้ามในเวลาหรือสถานที่ลับเฉพาะที่เรียกว่า การก้ำมอง (Peeping Tom)

4) การสัมผัส (Pitting) หมายถึง การที่วัยรุ่นชายเริ่มสัมผัสด้านมของเพศตรงข้ามซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการทางเพศและอิทธิพลของฮอร์โมนเพศ ทำให้วัยรุ่นเกิด ความอยากรู้ อยากรลอง

5) การมีเพศสัมพันธ์ทางปาก (Oral sex) หมายถึง การใช้ปากสัมผัสกับอวัยวะเพศ ขณะที่มีการสัมผัสซึ่งเป็นพฤติกรรมทางเพศที่ปฏิบัติกันมาก และเป็นทางหนึ่งที่ทำให้ติดเชื้อเอชไอวี โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการอักเสบติดเชื้อภายในช่องปาก

6) การมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม (Heterosexual Intercourse) หมายถึง พฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง จากการที่วัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากลองและอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการลักษณะเฉพาะเพศในระยะที่สอง ผลจากการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนเพศทำให้วัยรุ่นมีความตื่นตัวทางเพศ เป็นวัยที่มีพลังทางเพศมากและอยากทดลองมีเพศสัมพันธ์เพศตรงข้าม

7) รักร่วมเพศ (Homosexuality or Gay and Lesbian) วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ ความรู้สึกทางเพศที่ยังงุนงงหรือไม่แน่ใจในตนเอง ที่จะแสดงความสนใจเพศตรงข้าม จึงหันมาระบายความสนใจกันเพื่อนเพศเดียวกัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) รายนบุคคล จากเยาวชนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากบทสัมภาษณ์ในการสรุปอภิปรายผล

แหล่งข้อมูล

เยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ เยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่มีอายุตั้งแต่ 13 - 22 ปี ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งหมด 20 คน ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงสื่อได้มาก และอยู่ในช่วงที่กำลังเริ่มเรียนรู้และให้ความสนใจกับสิ่งต่าง ๆ แล้วนำไปใช้จริง

ทำให้สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยได้อย่างรอบด้านและตรงจุด โดยที่ผ่านการคัดเลือกแบบวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ หรือการบอกต่อ (Snowball Technique Sampling) ตามคุณสมบัติ ดังนี้ 1) เป็นเยาวชนชายและหญิงที่มีอายุ 13 – 22 ปี 2) เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการเข้าถึงและใช้สื่อต่าง ๆ ได้ดี 3) ยินยอมและให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัย และในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างอายุต่ำกว่า 18 ปีต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง ซึ่งจะเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มจึงดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือเพื่อความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมการวิจัย และตัวผู้วิจัยเอง เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความเป็นส่วนตัว ผ่อนคลาย สบายใจ ปราศจากสิ่งรบกวนสามารถตอบคำถามได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลเชิงลึก ตลอดจนมุมมองอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้เวลาสัมภาษณ์คนละประมาณ 30 นาที และในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะมีการบันทึกเสียงเพื่อความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์สรุปผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และการนำเสนอข้อมูล

1) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ซึ่งอยู่ในรูปแบบบันทึกเสียงอิเล็กทรอนิกส์มาถอดเป็นตัวหนังสือ โดยใช้วิธีการจับประเด็นที่สำคัญโดยดึงเฉพาะคำพูดที่เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยถอดเนื้อหาจากบทสัมภาษณ์ ได้แก่ พฤติกรรมการสื่อสารและการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนยุคดิจิทัล ได้แก่ พฤติกรรมการสื่อสาร และการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนโดยพิจารณา ร่วมกับการจดข้อมูลบันทึกขณะสัมภาษณ์ 2) เรียบเรียงข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ โดยจัดลำดับเนื้อหาที่ต้องการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นในกรอบการวิจัย ซึ่งสามารถนำไปตอบวัตถุประสงค์ได้ 3) ตรวจสอบความถูกต้องความครบถ้วนของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ 4) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก โดยผนวกกับ

แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 5) สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 6) สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย ประกอบกับแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผลการวิจัยมี ความน่าเชื่อถือ

ผลการวิจัย

พฤติกรรมการสื่อสารมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนเป็นอย่างมาก เพราะในสังคมปัจจุบันมีความเจริญทางด้านข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ จนทำให้เยาวชนสามารถที่จะแสวงหา และรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว การที่เยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อทางเพศได้อย่างอิสระได้เข้าไปสัมผัส รับรู้ และเกี่ยวข้องกับสื่อทางเพศก็เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชน ซึ่งจะเห็นได้จากเยาวชนในยุคดิจิทัลที่มีพฤติกรรมการใช้สื่อต่าง ๆ มากมาย เพื่อใช้ในการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ และนำมาใช้ในชีวิตจริง ไม่ว่าจะเป็นการหาคู่ การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางเพศ อ่านศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศ รวมไปถึงการหาสถานที่นัดพบ หรือสถานที่ให้บริการทางเพศ และการนัดจัดปาร์ตี้ระหว่างกลุ่มคนโสดคนเหงา

จากการศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารของเยาวชนในกลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าใช้สื่อในการแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ ของเยาวชนในแต่ละวันในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การเข้าเปิดรับหาความบันเทิง หาข้อมูลความรู้ และท่องอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งตัวสื่อที่มีเนื้อหาหล่อแหลมเยาะขึ้น การเข้าถึงง่ายขึ้น เช่น การรับชมสื่อที่มีเนื้อหาทางเพศ และสื่อลามกอนาจารต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดในสื่อต่าง ๆ เป็นช่องทางที่เยาวชนนั้นใช้สำหรับเรียนรู้ได้อย่างอิสระ ยิ่งในสมัยนี้เป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากกว่าในอดีต ทำให้บ้านเกือบทุกหลังมีการติดตั้งระบบสายพายในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต อีกทั้งโทรศัพท์มือถือก็สามารถเชื่อมต่อบริเวณอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตัวเอง ซึ่งในตอนนี้อยู่ได้ว่าคนทุกคนนั้นมีมือถือติดตัวอย่างน้อยคนละ 1 เครื่องอย่างแน่นอน การที่เยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อได้อย่างอิสระมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบผิด ๆ ถูก ๆ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดเป็นปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย ซึ่งการที่เยาวชนใช้สื่อเพื่อเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศ ควรได้รับการควบคุมดูแลอย่างถูกต้องเหมาะสม ควรควบคุมไปกับการได้รับคำแนะนำที่ดี

โดยการแสวงหาของเยาวชนเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างแสวงหาข้อมูลทางเพศจากสื่อออนไลน์ โดยใช้เครื่องมือการสื่อสาร คือ โทรศัพท์เคลื่อนที่ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์แสวงหาเนื้อหาความบันเทิง และแสวงหาข้อมูลเพื่อเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศจากสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สื่อประเภทซีรี่ย์ และภาพยนตร์ ละคร ซีรี่ย์ และภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาทางเพศที่ชัดเจน และการยั่วทางเพศ ทั้งภาพยนตร์ที่ฉายตามโรงภาพยนตร์ หรือฉายตามทีวี และบนสื่อออนไลน์ที่มีให้เลือกชมหลายช่องทางทั้งช่องที่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งไม่มีการควบคุมเนื้อหาที่นำเสนอต่อผู้ชมที่เป็นเยาวชน นอกจากนี้ ยังมีภาพยนตร์ ซีรี่ย์ที่ฉายทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งสื่อประเภทนี้เป็นที่นิยมของเยาวชน และเข้าถึงได้ง่ายและปราศจากการควบคุม เช่น หนังสือ Fifty Shades of Grey, The Wolf of Wall Street, 3D Sex and Zen : Extreme Ecstasy, A Frozen Flower ซีรี่ย์ Spartacus, Sex and The City, True blood, Game of Thrones

2. สื่อประเภตนิตยสาร และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หนังสือนิตยสารที่มีวางจำหน่ายทั่วไปในร้านสะดวกซื้อที่มีอยู่ทุกหนแห่ง โดยเฉพาะนิตยสารที่มีภาพโป๊เปลือยของดาราสาว และนางแบบในรูปแบบต่าง ๆ เรื่องเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ทางเพศ หรือนวนิยายแนวอีโรติก ซึ่งไม่ได้จำกัดอายุของผู้ซื้อ อีกทั้งในกรณีที่ไม่มีเงินซื้อ ก็เพียงแค่นั่งเปิดดูเฉย ๆ ในร้านก็สามารถทำได้ไม่จำเป็นต้องซื้อ ยิ่งในสมัยนี้นิตยสารก็สามารถเข้าถึงได้ผ่านทางสื่อออนไลน์ได้ เนื้อหาและรูปภาพเยาวชนสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดายผ่านทางอินเทอร์เน็ต เช่น นิตยสาร Allure นิตยสาร Play นิตยสาร Playboy นิตยสาร Mars และนิตยสาร Rush เป็นต้น ที่มีเนื้อหา รูปภาพที่ล่อแหลม เป็นเนื้อหาสำหรับผู้ใหญ่

3. สื่อประเภทเว็บไซต์บอร์ดอินเทอร์เน็ตแอ็คทีฟ สื่อต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต นับเป็นสื่อสมัยใหม่เทคโนโลยีก้าวหน้าเป็นอย่างมากทำให้มีข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ตอย่างมากมายมหาศาล และสามารถเข้าถึงได้ง่ายเพียงเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ทั้งในบ้าน และนอกบ้าน ดังนั้น หากไม่มีมาตรการควบคุมและคอยติดตาม เยาวชนก็สามารถเข้าถึงสื่อ รายการ รวมทั้งท่องไปตามเว็บต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ เช่น การเข้าชมหนัง AV หรือภาพยนตร์สำหรับผู้ใหญ่ เว็บการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีแนวเนื้อหาทางเพศ ซึ่งเยาวชนรู้จักในชื่อว่า เว็บโดจิน หรือ เว็บ Hentai และรับชมรายการที่มีเนื้อหาสำหรับผู้ใหญ่ เช่น จุดได้ด่าต่อ ไม่ก่อนเตะ ดูบอลบ้านเพื่อน ดุงดาช่วยรณมหาสนุก Roommate และ Sexxuka Jung ซึ่งในรายการเหล่านี้มีทั้งเนื้อหา ภาพ

และโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางเพศเป็นหลัก

4. สื่อประเภทแอปพลิเคชัน ปัจจุบันมีแอปต่าง ๆ เปิดให้ใช้บริการมากมาย เยาวชนที่มีมือถือสามารถเข้าถึงได้ง่ายเกือบทุกแอปพลิเคชัน ซึ่งแอปพลิเคชันที่เยาวชนมักใช้ในการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศ ได้แก่ โลก เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ วิเค แอป Mlive แอป Bigo Live ที่เนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นทางเพศที่เข้าถึงได้ง่าย เพียงแค่สมัครล็อกอินเข้าเท่านั้น ก็จะสามารถเข้าร่วมเนื้อหาต่าง ๆ ได้อย่างอิสระโดยไม่ถูกจำกัดทางด้านอายุ เนื่องจากเพียงก่อนเข้าถึงเนื้อหาจะมีข้อความแจ้งเตือนให้ยืนยันว่าอายุถึงเกณฑ์ที่กำหนดแล้วหรือไม่เท่านั้น เยาวชนสามารถกดยืนยันว่าอายุถึงเกณฑ์แล้วเท่านั้นก็สามารถเข้าถึงเนื้อหาทางเพศได้โดยไม่ต้องใช้หลักฐานอะไรยืนยันเลย เช่น กลุ่มลับไวโอพีในแอปพลิเคชัน Line กลุ่มรวมคลิปในเฟซบุ๊ก และ วิเค กลุ่มคลิป เรื่องเล่าประสบการณ์เสียว กลุ่มวิจารณ์สาวใน ทวิตเตอร์ การไลฟ์สดโป๊เปลือย เต้นโชว์ในแอป Bigo Live การไลฟ์ช่วยตัวเองโชว์ รวมไปถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์โชว์ในแอป Mlive และ Line กลุ่มลับ ที่เรียกว่า คู่เทพ

5. สื่อประเภทเพลง สื่อเพลงเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัยไม่ว่าจะวัยไหน การฟังเพลงเป็นสิ่งที่คนในปัจจุบันต่างเข้าถึงได้ และใช้อยู่เป็นประจำทั้งในเวลาว่างหรือเวลาทำงาน แต่ในสมัยนี้มีเพลงที่มีเนื้อหา และ MV ประกอบในเพลงเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศมากขึ้น เช่น เพลงเพียงคุณเปิดโลกก็เปลี่ยน เพลง M leg ที่มีเนื้อหาที่กล่าวถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่ชัดเจน เยาวชนสามารถเข้าไปฟังได้ตลอด ฟังได้ฟังบ่อย ๆ อาจส่งผลทำให้เกิดการจดจำและอยากทำพฤติกรรมตาม

ช่องทางที่เยาวชนใช้มากที่สุด ในการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศ คือ มือถือสมาร์ทโฟน รวมทั้งเนื้อหาของสื่อต่าง ๆ ที่เยาวชนได้รับจากการแสวงหาเพื่อตอบสนองตามความต้องการของตัวเยาวชน มักมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศที่สอดแทรก ปะปนอยู่ในรูปแบบเนื้อหาต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ เว็บไซต์เกี่ยวกับเรื่องเพศต่าง ๆ เว็บไซต์แนะนำการเที่ยวกลางคืนต่าง ๆ ข่ายบริการทางเพศ นัดเจอ และแลกเปลี่ยนแนะนำสถานที่ โรงแรมที่ใช้นัดพบ App Live ต่าง ๆ ที่มีการโชว์ Sexy ภาพโป๊เปลือย กลุ่มลับ โฆษณาที่มีเนื้อหาทางเพศ โพสต์ต่าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศ เป็นต้น การที่เยาวชนได้พบเจอกับสิ่งเหล่านี้บ่อย ๆ ครั้งจนเกิดความอยากรู้อยากเห็นขึ้น จึงได้ลองเข้าไปรับชม ด้วยเนื้อหาที่แปลกใหม่ น่าสนใจ ยิ่งเยาวชนเป็นช่วงวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็นจึงส่งผลทำให้เยาวชนเกิดความชอบ และสนใจในประเด็นเรื่องเพศมากขึ้นจึงเริ่มมีการเปิดรับ และแสวงหาเพิ่มขึ้น อีกทั้งการเข้าถึงเนื้อหาต่าง ๆ

ด้วยการแสวงหาการใช้สื่อด้วยตัวเองในสมัยนี้นั้นมีความง่ายขึ้น และมีอิสระมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการที่สามารถได้รับการแนะนำจากบุคคลไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว หรือกลุ่มเพื่อน จึงก่อให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของเยาวชน และส่งผลต่อ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตัวเยาวชน โดยที่มีเป้าหมายในการใช้สื่อ เกี่ยวกับประเด็นทางเพศในแต่ละครั้งก็เพื่อที่ตอบสนองต่อความต้องการของตน คือ

1. ใช้เพื่อผ่อนคลาย เป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่กลุ่มเยาวชนในการใช้สื่อ เนื่องจากในการทำงาน หรือการเรียน รวมไปถึงสภาวะความกดดันในการแข่งขัน ในสังคมปัจจุบันที่ค่อนข้างสูง ทำให้เยาวชนต้องเปิดรับสื่อเพื่อเป็นการผ่อนคลาย ความเครียดที่ได้รับมา โดยสื่อที่เยาวชนเลือกใช้นั้นส่วนหนึ่งก็มีสื่อทางเพศรวม อยู่ด้วย

2. ใช้เพื่อความบันเทิง นอกกลุ่มเยาวชนจะใช้สื่อในการผ่อนคลาย ความเครียดจากการทำงาน และการเรียนแล้วการใช้สื่อเพื่อความบันเทิงก็เป็นอีก ปัจจัยที่เยาวชนเลือกใช้ประโยชน์จากสื่อ สื่อทางเพศจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถ ให้ความบันเทิงได้เป็นอย่างดี

3. ใช้เพื่อในการแสวงหาข้อมูลเพื่อตอบสนองในความอยากรู้อยากเห็นของ ตน หรือหาคำตอบที่ไม่สามารถถามกับครอบครัว หรือบุคคลอื่นตรง ๆ ได้ เป็นอีก หนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่เยาวชนใช้ประโยชน์จากสื่อเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบ และข้อมูล ต่าง ๆ โดยนำข้อมูลนั้นมาเป็นแนวทางในการลงมือทำอะไรบางอย่างก็ดี หรือเพื่อ ให้เป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อนที่โรงเรียน เช่น การศึกษาเรื่องเพศจากการดูคลิปไป หรืออ่านจากในเว็บที่มีเนื้อหาทางเพศ การดูคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเทคนิคจีบสาว หรือ การหิวสาว เมื่อเพื่อนพบปัญหาก็ำสิ่งที่ได้ดูจากคลิปวิดีโอมาให้คำแนะนำกับเพื่อน รวมไปถึงหาข้อมูลประสบการณ์ทางเพศเพื่อมารับการยอมรับ เป็นที่ชื่นชมจากกลุ่ม เพื่อนในวัยกลุ่มเดียวกัน และสร้างความมั่นใจให้ตนเองอีกด้วย

จากการที่ผู้วิจัยได้รวบรวมผลจากการสัมภาษณ์ พูดคุยกับเยาวชนทั้งหมด นั้นทำให้ตระหนักได้ว่าสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบันมีผลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศ ของเยาวชนอย่างมหาศาล โดยผลที่เกิดขึ้นหลังจากการรับสื่อต่าง ๆ ที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับเรื่องเพศ และพฤติกรรมทางเพศ สามารถสรุปได้ว่าสื่อที่มีเนื้อหาดังกล่าว ส่งผลต่อความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม แม้จะมีความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม สังคม หรือการเมืองในแต่ละสังคมที่ปรากฏในสื่อ แต่ผลของสื่อมักจะให้ผลลัพธ์ ในทำนองที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ก็เพราะตัวสื่อทำหน้าที่ในการสะท้อนสภาวะ และ

ตัวตนอันเป็นไปตามธรรมชาติของชีวิตมนุษย์เหมือน ๆ กัน ดังนั้น ถึงแม้ว่าสื่อจะมีเนื้อหาที่หลากหลาย มีความต่างวัฒนธรรมกันก็ตาม หากแต่เมื่อเนื้อหาและนัยยะที่สื่อต้องการจะสื่อเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก็สามารถที่จะเทียบโยงผลที่ได้เข้าด้วยกันว่า พฤติกรรมการสื่อสารมีผลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนโดยไม่มีข้อสงสัย

อีกทั้งการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เกิดได้จากกระบวนการเรียนรู้โดย ความสนใจ หรือความตั้งใจ สังเกต แล้วจดจำ และ นำมาลองเลียนแบบทำตามจากตัวแบบทั้งตัวแบบที่มีชีวิต ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน และตัวแบบไม่มีชีวิต ได้แก่ ตัวสื่อต่าง ๆ โดยที่เยาวชนเลือกที่จะเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศจากสิ่งเหล่านี้ เยาวชนเลือกที่จะพูดคุยปรึกษาเพื่อนในเรื่องความรัก และ หากเป็นเพื่อนที่สนิทก็จะมีการพูดคุยกันเรื่องเพศสัมพันธ์กันอย่างเปิดเผย ส่วนสื่อมวลชน เยาวชนจะใช้สื่อในการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ค้นหาข้อมูลเรื่องเพศ รวมทั้งเลียนแบบวิธีการแสดง และเลียนแบบตามในสื่อ

ดังนั้น การเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างมาก ทำให้สามารถเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ หลากหลาย ช่องทางนั้น ส่งผลทำให้เยาวชนสามารถเลือกที่จะเปิดรับ และเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่ตนสนใจได้อย่างไม่จำกัด รวมไปถึงใช้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนไม่ว่าจะใช้ไปในเชิงบวกหรือในเชิงลบก็ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ซึ่งทำให้สามารถกล่าวได้ว่าพฤติกรรมการสื่อสารนั้นมีความสัมพันธ์ต่อการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนอย่างมหาศาล และเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่อิทธิพลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชน

นอกจากนี้ ในสังคมปัจจุบันนี้มีต้นแบบต่าง ๆ มากมายในสังคมที่เยาวชนสามารถได้เปิดรับ พบเห็น และเข้าไปสัมผัสกับตัวแบบไม่ว่าจะเป็นตัวแบบที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต อาทิ สื่อต่าง ๆ บุคคลในครอบครัว เพื่อนที่ตัวเยาวชนมีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทำให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศได้จากการสังเกต จดจำ และการเลียนแบบจากตัวแบบ หรือ กลุ่มอ้างอิง และเมื่อปัจจัยต่าง ๆ รวมเข้ากับความต้องการ อยากรู้อยากลองของเยาวชน รวมไปถึงอิทธิพลจากสื่อที่เยาวชนใช้ ก็จะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกันส่งผลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนในปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

การเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชน

จากผลการศึกษาพบว่า เยาวชนสามารถเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้จากการสังเกต จดจำพฤติกรรมทางเพศของตัวแบบต่าง ๆ ที่อยู่ในสังคม และสื่อต่าง ๆ ทั้งตัวแบบที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมทั้งเรียนรู้จากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง การเรียนรู้จากตัวแบบไม่ใช่การเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการทางการใช้ปัญญา ความคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองของเยาวชนที่ซับซ้อนก่อนที่จะมีการแสดงออกของตัวเยาวชน

ซึ่งการเรียนรู้จากตัวแบบที่เยาวชนได้ประสบพบเจอ ได้เห็น และได้เรียนรู้ถึงพฤติกรรมทางเพศจากตัวแบบเหล่านี้ เกิดจากการที่ตัวเยาวชนได้ใกล้ชิด รู้สึก และสัมผัสกับสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวของเยาวชนเอง จึงเกิดความสนใจ ความชอบพึงพอใจต่อสิ่งที่ได้รับรู้ และมีความต้องการที่จะอยากรู้อยากลองทำด้วยตัวเองว่าจะได้ผลออกมาเป็นอย่างไร แต่การที่จะลองทำอะไรเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในครั้งแรกย่อมไม่มีความรู้ ความกล้าที่จะลองทำเนื่องด้วยเพราะไม่สามารถที่จะรู้ถึงผลที่จะตามมาหลังจากได้ทำอะไรลงไป ดังนั้น ในการที่จะปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศ เยาวชนจึงเลือกที่จะศึกษา และเรียนรู้จากตัวแบบที่ตนสามารถเข้าถึงได้สะดวกง่ายต่อการเรียนรู้ โดยขั้นแรกจะเริ่มจากคนใกล้ชิดก่อน ซึ่งก็คือ พ่อแม่ โดยการที่ได้สังเกตจดจำถึงการแสดงความรักของพ่อแม่ที่แสดงออกซึ่งกันและกัน รวมถึงการสื่อสารพูดคุยแลกเปลี่ยนในครอบครัวเกี่ยวกับประเด็นทางเพศ ต่อมาในการเรียนรู้ขั้นต่อไปที่มีความลึกซึ้งขึ้นไปอีกขั้น และไม่สามารถที่จะเรียนรู้จากพ่อแม่ได้โดยตรง เยาวชนจะหันมาเรียนรู้จากเพื่อนในกลุ่ม และเพื่อนที่สนิท ถึงการพูด ทำทาง การแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศต่าง ๆ และเลียนแบบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเพื่อน เช่น การเข้าหาเพศตรงข้าม การลองช่วยตัวเอง การมีเพศสัมพันธ์ในแบบต่าง ๆ การคบแฟนที่ละหลาย ๆ คนพร้อมกัน เป็นต้น โดยลองทำตามแล้วได้ผลออกมาแบบไหนจึงนำสิ่งที่ตนได้รับรู้มาแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม แล้วนำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันมาปรับใช้ในการเรียนรู้ และแสดงถึงพฤติกรรมทางเพศในแบบของตัวเอง แล้วจึงนำผลกลับไปแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มซ้ำอีกครั้งแล้วครั้งเล่าจนเกิดเป็นวงจรการสื่อสารในประเด็นต่าง ๆ ทางเพศที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรม

ทางเพศในกลุ่มของเยาวชนในปัจจุบัน

แต่ในการเรียนรู้จากครอบครัวและเพื่อนที่เป็นตัวแบบที่มีชีวิตย่อมมีข้อจำกัดที่เยาวชนจะใช้ในการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ เพราะสิ่งที่ได้เรียนรู้จากครอบครัว และเพื่อนไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความสนใจใคร่รู้ที่มีเพิ่มมากขึ้นของเยาวชน เยาวชนจึงเลือกที่จะค้นหาและเปิดรับที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ โดยการแสวงหาด้วยตนเองจากการใช้สื่อต่าง ๆ อาทิเช่น เว็บไซต์ ภาพยนตร์ ซีรี่ย์ เพลง การ์ตูน คลิป แอปพลิเคชัน หนังสือภาพ และนิยาย ที่เป็นตัวแบบที่ไม่มีชีวิต โดยใช้เครื่องมือการสื่อสาร คือ โทรศัพท์เคลื่อนที่ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์แสวงหาเนื้อหาความบันเทิง และแสวงหาข้อมูลเพื่อเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศจากสื่อออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความแปลกใหม่ หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยที่เยาวชนสามารถเลือกที่จะเรียนรู้อะไรก็ได้ตามที่ตนสนใจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างไร้ขีดจำกัดด้วยข้อมูลที่มีอยู่มากมายในอินเทอร์เน็ตทั้งตัวละครที่เป็นมนุษย์ ตัวละครที่เป็นการ์ตูน ที่ปรากฏในภาพยนตร์ ภาพนิ่ง แอปพลิเคชัน และเรื่องราวในนิยายที่เป็นตัวแบบให้เยาวชนได้พบเห็น สังเกต และจดจำ ได้รู้จัก ได้สัมผัสกับคำพูด ท่าทาง การแสดงถึงพฤติกรรมทางเพศที่ตัวแบบเหล่านี้ได้แสดงออกให้เห็นเป็นตัวอย่างในการเลียนแบบ ทำให้การเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศเป็นไปได้ง่ายกว่าการเรียนรู้จากบุคคลที่อยู่ในชีวิตจริงของเยาวชน

ตามที่ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่เป็นแนวคิดของ แบนดูรา (Bandura 1977: 16 อ้างถึงใน ภัทรธิดา ผลงาม. 2544 หน้า 28) ซึ่งมีความเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ นอกเหนือจากปฏิกิริยาสะท้อนเบื้องต้นแล้ว เกิดจากการเรียนรู้ทั้งสิ้น และการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่เหล่านั้นสามารถเรียนรู้ได้โดยประสบการณ์ตรงหรือไม่ก็โดยการสังเกต ซึ่งมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ โดยพฤติกรรม นั้นก็คือองค์ประกอบในตัวบุคคลมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้พฤติกรรมในการอธิบายกระบวนการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ และยังสอดคล้องกับในหนังสือสื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา กาญจนา แก้วเทพ (2553) ได้กล่าวว่า N.Miller และ J.Dollard ได้ผลการศึกษาจากการวิจัยที่พบว่า คนเรามีได้ทำพฤติกรรมใหม่ ๆ ด้วยการลองผิดลองถูกหาก แต่ทำพฤติกรรมตามที่ได้พบเห็น และเมื่อลงมือทำตาม ซึ่งเป็นคำอธิบายถึงการเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ จากสื่อ ดังที่งานวิจัยของวิชา สันทนาประสิทธิ์ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของภาพยนตร์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย: กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พบว่า ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศและพฤติกรรมทางเพศก่อให้เกิดความรู้สึกในด้านความชอบ หรือพึงพอใจมากกว่า ความไม่ชอบ และภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศและพฤติกรรมทางเพศ มีบทบาทต่อความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งบทบาทและผลกระทบดังกล่าวนั้น ส่วนใหญ่จะปรากฏให้เห็นในประเด็นดังนี้ คือ การปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม รวมไปถึงเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงมุมมองและความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับค่านิยมทางเพศที่เปลี่ยนไปในวัยรุ่นไทย ได้แก่ “การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมชาติ” ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของวัยรุ่นไทยมีความคิดความรู้สึกต่อการมีเพศสัมพันธ์ว่าเป็นเรื่องปกติ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์

จากการศึกษาพบว่า ในการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนที่มีการเรียนรู้ที่รวดเร็ว และง่ายมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีตโดยการสื่อสาร และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ประกอบกับตัวสื่อต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศที่มากขึ้น ส่งผลให้การเรียนรู้ และการเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมขึ้นได้เช่นกัน จึงส่งผลให้เยาวชนเกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งสิ่งที่เป็ปัจจัยสำคัญในการก่อให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ มีดังนี้

1. ความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่ผิด ๆ คือ การที่เยาวชนได้พบเห็น จดจำ พฤติกรรมทางเพศที่ปรากฏในเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้แสวงหารับรู้ จนเกิดความเคยชินจนมองว่าเรื่องเพศจำเป็นที่ต้องมี ประกอบกับเนื้อหาที่ได้รับจากการแสวงหาของตัวเอง และตัวแบบที่เป็นตัวอย่างที่มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์อยู่บ่อยครั้ง ส่งผลทำให้เยาวชนเกิดความเชื่อ และค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องว่าการที่มีเพศสัมพันธ์กันหลายคนเป็นเรื่องที่ดี ยิ่งมีประสบการณ์ทางเพศเยอะก็ยิ่งได้รับการยกย่อง ทำให้อยากที่ได้รับการยกย่องชมเชย ทำให้เยาวชนเลือกที่จะเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศดังกล่าว เป็นต้น จากการที่ได้เปิดรับและได้พบเห็นกับพฤติกรรมทางเพศเหล่านี้ จึงส่งผลให้เยาวชนเกิดความเชื่อ และค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศไปในทางที่ผิด ทำให้เลือกที่จะเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ตามที่ตนได้พบเห็น รับรู้ และจดจำได้จากตัวแบบ

2. อิทธิพลของครอบครัว คือ ครอบครัวเป็นสิ่งที่เยาวชนได้เริ่มเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งการอบรมทางด้านจิตใจและปลูกฝังพฤติกรรมต่าง ๆ รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนด้วยเช่นกัน การได้เห็นแบบอย่าง และการสื่อสารกันภายในครอบครัวจึงส่งผลต่อความคิดและพฤติกรรมทางเพศของเยาวชน

3. อิทธิพลของเพื่อน คือ การคบหาเพื่อนมีความสำคัญ และจำเป็นต่อชีวิตของเยาวชน เพราะการสื่อสารระหว่างเพื่อนในกลุ่มกับเยาวชนมีอิทธิพลในเรื่องความคิด และความเชื่อ ตลอดจนไปถึงการให้คำปรึกษา หรือให้แนะนำในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศ และอาจชักจูงไปในทางที่ดี หรือไม่ดีอีกด้วย

4. อิทธิพลของสังคม และวัฒนธรรม คือ ด้วยในปัจจุบันนี้ ประเด็นเรื่องเพศมีการเปิดกว้างที่มากขึ้นกว่าในอดีต ประกอบกับที่สังคมในตอนนี้มีการเปิดรับเอาวัฒนธรรมของตะวันตกที่เรื่องเพศนั้นมีความอิสระเสรีมากขึ้นเข้าไปในสังคม ส่งผลให้เยาวชนในปัจจุบันสามารถที่จะเข้าถึง และเปิดรับ รวมถึงการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศได้เปิดเผยมากขึ้น มองว่าเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องน่าอาย และต้องปกปิดอีกต่อไป ดังนั้น อิทธิพลของสังคม และวัฒนธรรมจึงมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนในสมัยนี้

5. อิทธิพลของสื่อ คือ สื่อในปัจจุบันนี้มีอิทธิพลอย่างมากในการใช้ชีวิตของเยาวชน และด้วยภาพและเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นทางเพศที่ปรากฏอยู่ในสื่อต่าง ๆ ในตอนนี้มีอยู่มากมาย และสามารถเข้าถึงได้อย่างอิสระ รวมไปถึงสื่อต่าง ๆ ในตอนนี้มีเนื้อหาทางเพศที่ล่อแหลมมากยิ่งขึ้น หนังสือ การ์ตูนเกือบทุกเรื่องมีการสอดแทรกเนื้อหาทางเพศปะปนอยู่ อีกทั้ง การนำเสนอสิ่งที่ต่าง ๆ ในสื่อที่ไม่มีการควบคุมอย่างเหมาะสม ส่งผลต่อการที่เยาวชนแสวงหา/เลือกเปิดรับสื่อทางเพศเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนได้ตามที่ตนต้องการ ส่งผลให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ จดจำ ถึงพฤติกรรมทางเพศที่มีอยู่ในสื่อที่ได้รับ ยิ่งได้รับบ่อย ๆ ก็ยิ่งทำให้เกิดความสนใจ และอยากรู้อยากลอง ต้องการที่จะทำตามสิ่งที่ได้เห็นจากในสื่อ เช่น การอ่านการ์ตูนลามกและสื่อลามก เช่น วีซีดี วีดีโอ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะสื่อลามกเหล่านี้มักจะแสดงพฤติกรรมทางเพศที่ผิดไปจากความจริงเพื่อจะดึงดูดความสนใจของผู้ชม และการดูสื่อลามกอาจทำให้เกิดความยับยั้งชั่งใจไปหลอกลวงหรือข่มขืนผู้อื่นได้ หากดูสื่อเหล่านี้เป็นประจำอาจจะทำให้มีพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติได้ นอกจากนี้ ยังเป็นการใช้เวลาว่างไปอย่างเปล่าประโยชน์

โดยที่ปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ โดยที่การเริ่มจากการที่เขาได้เห็น สังเกต แล้วเกิดการจดจำถึงพฤติกรรมทางเพศเหล่านั้นจากตัวต้นแบบที่เขาได้เห็น รับรู้ ไม่ว่าจะเป็นคนใกล้ชิดที่เป็นคนในครอบครัว กลุ่มเพื่อนที่เขาได้เห็น การปฏิสัมพันธ์ติดต่อกัน แลกเปลี่ยนสื่อสารถึงข้อมูลต่าง ๆ และสื่อต่าง ๆ ที่เปิดรับ จากนั้น เมื่อได้รับชมซ้ำ ๆ จนก่อให้เกิดความสนใจอยากที่จะทดลองทำตามเพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังถึงผลที่จะได้จากการกระทำ ตามสิ่งที่ได้รับรู้ว่าการสังเกตและจดจำถึงผลที่ได้จากตัวต้นแบบต่าง ๆ ที่เยาวชนเคยพบเจอ ได้รู้ ได้สัมผัส ดังนั้น เพื่อให้ผลตามสิ่งที่ตนคาดหวัง เยาวชนจึงได้เลือกเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศจากตัวต้นแบบที่เห็นว่า มีพฤติกรรมที่ทำแล้วจะได้ผลตามที่ตนต้องการ ถึงแม้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ก็ตาม

ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในสื่อ (Uses and Gratifications Theory) (อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา, 2553) ที่อธิบายถึงผลกระทบของสื่อที่มีต่อผู้รับสาร และเชื่อว่า การเลือกและการใช้สื่อเป็นการกระทำที่มีวัตถุประสงค์และมีแรงจูงใจเสมอ เพราะผู้รับสารมีความคิดเห็นความรู้สึกเป็นของตนเอง มีความต้องการ และความคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการ อารมณ์ ความรู้สึกของตนจากการใช้สื่อ และ วรณศิริ ประจันโน (2560) ยังได้อธิบายว่า ผู้รับสารเป็นผู้มีอำนาจในการใช้ประโยชน์รวม ทั้งการแสวงหาความพึงพอใจจากสื่อนอกจากนั้น ยังเชื่อว่าผู้รับสารมีความตั้งใจจะแสวงหาข่าวสารจากสื่อเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่งที่มีเป้าประสงค์อย่างแน่นอนที่เกิดจาก “ความต้องการ (Need)” ของตนเองเป็นแรงจูงใจในการเลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งจากผลการศึกษา สามารถนำมาเชื่อมโยงกับงานวิจัยเรื่องการเปิดรับสื่อออนไลน์เพชบุ๊คและยูทูบของกลุ่มเยาวชน ที่จะเลือกที่จะเปิดรับเนื้อหาที่กลุ่มเยาวชนสนใจ โดยเลือกที่จะเปิดรับเนื้อหาต่าง ๆ เอง เพื่อตอบสนองความต้องการและพึงพอใจของตน

เพราะเยาวชนในกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีการใช้สื่อเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง และคาดหวังถึงผลที่จะได้จากการใช้สื่อทางเพศ ซึ่งการแสวงหาข้อมูลที่สงสัย ความบันเทิง และผ่อนคลาย แล้วเลือกสิ่งที่ตนชอบ สนใจไปลองปฏิบัติตามในชีวิตจริง จึงอธิบายได้ว่าการใช้สื่อเพื่อเป้าหมายบางสิ่งบางอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้สื่อว่าการกระทำด้านการสื่อสารของมนุษย์

ถูกขับเคลื่อนโดยความต้องการ และสิ่งจูงใจ มนุษย์เราติดต่อสื่อสาร และใช้สื่อที่มีเนื้อหาทางเพศ เพื่อเติมเต็มความต้องการ สิ่งที่จูงใจของตนเองจะแสวงหาสื่อและเนื้อหาอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อนำไปสู่ความพึงพอใจเฉพาะตนเอง โดยกลุ่มเยาวชนมีความต้องการในการเปิดรับสื่อตามความพึงพอใจของตนเองทั้งในด้านหาเนื้อหาความรู้ ความบันเทิง รวมไปถึงการสร้างอัตลักษณ์ของตนเองเพื่อสร้างความมั่นใจในการช่วยสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน และเพื่อพักผ่อนหย่อนใจโดยหลีกเลี่ยงปัญหาที่ต้องเผชิญเป็นครั้งคราว รวมทั้งเพื่อผ่อนคลายอารมณ์จากความเครียดที่ได้พบในชีวิตประจำวัน

นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวสื่อที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนไม่ว่าจะเป็นหนัง ละครซีรีส์ นิตยสาร แอปพลิเคชัน โฆษณา และอินเทอร์เนตต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเยาวชน โดยที่เยาวชนส่วนใหญ่จะใช้สื่อเป็นแหล่งในการหาความรู้เรื่องเพศศึกษา ใช้สื่อเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และเลียนแบบรูปแบบการแสดงทางเพศ เพื่อนำมาใช้กับความสัมพันธ์ของตนเอง ซึ่งมีงานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนผลการวิจัยข้างต้นว่า เยาวชนร้อยละ 90 ที่ดูสื่อในอินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศมีแนวโน้มที่จะเริ่มมีความสัมพันธ์ทางเพศมากกว่าเยาวชนที่ไม่ได้ดูถึง 2 เท่า หรือการศึกษาของสถาบันกุมารแพทย์อเมริกายังพบว่า เนื้อหาข่าวสารในสื่อออนไลน์ที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์อย่างไม่มี ความรับผิดชอบ เช่น ไม่ได้แสดงผลที่จะเกิดตามมานั้นเป็นผลที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมทางเพศด้านลบกับเยาวชน เช่น การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสหรือการติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งมักจะถูกชักจูงจากสื่อในทำนองที่ว่ากิจกรรมทางเพศเป็นสิ่งที่ยอมรับกันโดยทั่วไปหรือเป็นของธรรมดา และมีการทำกันอย่างแพร่หลาย ไม่ใช่เรื่องที่ต้องรับผิดชอบมากมาย ดังนั้น เยาวชนที่ดูรายการที่มีเรื่องเกี่ยวกับเรื่องทางเพศจากสื่อต่าง ๆ จะมีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์มากกว่าเยาวชนผู้ที่ไม่ได้ดู เยาวชนที่ดูสื่อทางเพศมาก ๆ มักจะมีทัศนคติในทางลบกับการรักษาพรหมจรรย์ จึงสรุปได้ไม่ยากว่าตัวต้นแบบที่มาจากสื่อ นั้น หากแสดงพฤติกรรมทางเพศมากเท่าไร ก็ยิ่งส่งผลทำให้วัยรุ่นเกิดการเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศมากขึ้นด้วยเช่นกัน

ผลจากการเรียนรู้ และเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศ

จากผลการศึกษาพบว่า ในการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนย่อมเกิดพฤติกรรมทางเพศที่ดีและไม่ดี โดยการเรียนรู้ของเยาวชนจากสิ่งต่าง ๆ จากตัวแบบที่ไม่เหมือนกัน ย่อมทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างกันออกไปทั้งพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

- ป้องกันทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์
- ไม่มีคู่นอนมากกว่า 1 คน
- รู้จักศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นเรื่องเพศ
- มีเพศสัมพันธ์เมื่อพร้อมจริง ๆ

พฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์

- การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน
- การมีคู่นอนหลาย ๆ คนทั้งพร้อมกัน หรือทีละคน
- การหมกมุ่นกับสื่อที่มีเนื้อหาทางเพศมากเกินไป
- การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือไม่พร้อม
- การแลกเปลี่ยนคู่นอนกับคนรู้จัก

อีกทั้งในการเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศจากการสื่อสารที่เยาวชนได้แสวงหาเพื่อใช้ในการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศจากการพูดคุย แลกเปลี่ยน และการใช้สื่อต่าง ๆ นั้น ย่อมมีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี ดังนี้

สิ่งที่ดีในการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชน

- ใส่ถุงยางทุกครั้งเวลามีเพศสัมพันธ์
- รู้วิธีรับมือ และปฏิเสธเมื่อไม่พร้อม
- เรียนรู้การมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้อง และระมัดระวัง
- รู้วิธีเพื่อคุมและเข้าหาเพศตรงข้าม อย่างให้เกิดประโยชน์ซึ่งกันและกัน
- รู้จักอดทนรอ ไม่เร่งรีบรับเราให้อีกฝ่ายยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย

สิ่งที่ไม่ดีในการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชน

- ไม่ใส่ถุงยางเวลามีเพศสัมพันธ์ เพราะรู้สึกดีกว่าตอนใส่ถุงยาง
- ล่าแถม เพื่อต้องการให้เพื่อนยอมรับ ยกย่อง
- มีเพศสัมพันธ์บ่อย ๆ เพื่อบริหารเสน่ห์
- สมัครเล่นเว็บไซต์พนัน เพื่อจะได้เข้ากลุ่มลับ

- มีเพศสัมพันธ์กับคนที่มิใช่แฟนแล้ว เพราะทำหายและนำติดตัวกว่ามีเพศสัมพันธ์กับคนโสด

- การแต่งตัวให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม และความปลอดภัย เช่น ใส่เสื้อสายเดี่ยว เสื้อเกาะอก กางเกงขาสั้น กางเกงเอวต่ำ เป็นต้น จะเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมทางเพศได้ง่าย

ดังนั้น ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดายและหลากหลาย การเปิดรับและศึกษาเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศจากสื่อต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบันจะต้องพึงระมัดระวังเป็นอย่างมาก ไม่เห็นเป็นเพียงแค่เรื่องที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น ทำหาย จนลองทำตามแบบไม่ยั้งคิด เพราะการนำเสนอข้อมูลมีมุมมองทั้งด้านบวกและด้านลบ การเปิดรับมากเกินไปอาจกลายเป็นดาบสองคมที่จะส่งผลกระทบต่อจนเกิดเป็นภัยแก่ตัวเยาวชนเอง สังคมจึงควรเลือกนำสิ่งที่ดีมาใช้เป็นแบบอย่าง และนำสิ่งที่ไม่ดีมาเป็นบทเรียนในการศึกษาเรียนรู้ที่จะไม่ทำตาม และปรับปรุงแก้ไขให้ไปในทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรพูดคุย/สื่อสารกับบุตรหลานอย่างไรเพื่อให้บุตรหลานหลีกเลี่ยงปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์
2. ครู อาจารย์ ควรต้องให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาอย่างตรงไปตรงมา และถูกต้องเหมาะสมกับเยาวชน
3. โรงเรียนควรมีการจัดทำหลักสูตรเพศศึกษา และสอนให้มีความฉลาดรู้เรื่องเพศให้กับเยาวชน

การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. หากมีการวิจัยในครั้งต่อไปควรเป็นเชิงคุณภาพ โดยใช้การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกควบคู่ไปพร้อมกัน เพื่อค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม ตลอดจนอาจขยายไปยังกลุ่มเป้าหมายกลุ่มอื่น ๆ ได้อีกยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเชิงลึกถึงตัวปัจจัยที่เป็นต้นแบบในการเรียนรู้พฤติกรรมทางเพศของเยาวชนเพิ่มมากยิ่งขึ้น และควรมีการศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ดี และ

จริยธรรมของสื่อในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นทางเพศ ที่รับผิดชอบ
ต่อผู้ชมและสังคม โดยเฉพาะกับเยาวชน

3. ควรศึกษาวิจัยว่า เหตุปัจจัยใดที่ทำให้เยาวชนไม่มีพฤติกรรมทางเพศที่
ไม่พึงประสงค์ เพื่อที่จะได้แง่มุมที่ครบถ้วนมากยิ่งขึ้นว่าอะไรเป็นปัจจัยสาเหตุ ปัจจัย
สนับสนุน และปัจจัยป้องกันการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวง. (2562). รม สบส. แนะนำวัยรุ่น เรียนรู้ เข้าใจ และสร้างค่านิยมที่ถูกต้องด้านเพศ
ด้วยกระบวนการสุขศึกษา. <https://mail.google.com/mail/u/2/#inbox/FMfcgxwLtZsKPVsSfLfHRhBZKWBdhVzj>. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม
พ.ศ. 2563

กระทรวงวัฒนธรรม. (2562). สํารวจพฤติกรรมวัยรุ่นไทย. www.thaihealth.or.th. สืบค้น
เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2563

กาญจนา แก้วเทพ. (2553). สื่อสารมวลชน. : ทัศนคติและแนวทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่
2. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553

นวลพรรณ อิศโร. (2559). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา).

นางวิพรรษา คำรินทร์. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์. (การค้นคว้าอิสระสาทรณสุข
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการส่งเสริมสุขภาพ คณะ
สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

นิลฉณี หนูพินิจ. (2551). ภาพยนตร์ไทยกับการสร้างอัตลักษณ์ชุมชนภาคใต้

เนตรนภา พรหมมา. (2556). ปัจจัยคาดทำนายความตั้งใจมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของ
นักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย. (คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
พะเยา).

- ภัทรธิดา ผลงาม. (2544). ความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันราชภัฏเลย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เมธิกา ศรีสวด และพิมพ์พรพรรณ อิศรภักดี. (2559). การยอมรับพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของคนไทย. (สถาบันวิจัยประชากรและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล).
- วรรณศิริ ประจันโน. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ตามแนวความคิดการให้ข้อมูลข่าวสาร แรงจูงใจและทักษะพฤติกรรม. (พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วรรณนิ โสมประยูร. (2541). วิธีสอนแบบวรรณนิ: รูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา (นวัตกรรมทางการศึกษา) เพื่อพัฒนา
- วรา เหลืองชัยกุล. (2556). กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส: กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี. (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ).
- วิชา สันทนาประสิทธิ์. (2555). บทบาทของภาพยนตร์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย: กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา).